

LA TRALLA

SURT ELS
DISSAPTES

5.

Diputació, 262

Tot l'interès dels acaparadors del ideal republicà, està en fer veure que'l Catalanisme ha pactat ab el Govern pera facilitar el viatge regi. Tot son indirectas y suposicions malèficas y això ho atribuim tan sols á l'afany de desvirtuar cert moviment que s'observa entre las masses, favorable al ideal del Catalanisme.

Ab motiu de la vinguda del Rey han vingut accentuantse las corrents radicals que avuy ja imperan dintre del Catalanisme y si bé durant molt temps els directors del moviment republicà oficial, han fet lo impossible pera que això passés desapercebut,

aquesta vegada no han pogut impedirho y á molts republicans de bona fé hem sentit extranyarse de que dintre del *clerical, burges y reaccionari* Catalanisme hi haguessin homes com los qu'en el Municipi se donaren per enterats no mes que per enterats, de la nota qu'en Boladeres feu llegir referent á la visita de D. Alfons á Barcelona.

A n'aquesta tática, que no durará ni's hi serà possible seguir sempre, á n'aquesta juramentació que's ténen feta's diaris y periódichs republicans, de no parlargota de la existencia dels nostres periódichs radicais, hi responém nosaltres ab meetings públichs en els quals ben clarament y á la llum del sol s'exposan las ideas seriosament avensadas, que son en l'esperit del Catalanisme.

D'aquests meetings no'n dónan pas compte's periódichs del *trust*, pró ben públichs son, y avuy un, demá un altre, van concorreguenthi els nostres obrers y

no dissenteixen pas de las ideas que allí vertím.

En el periódich, també s'observa aquesta evolució obrera favorable á la causa de Catalunya, y'n pot donar bona prova, l'esplet entusiasta de colobradores ab que compiten, la majoría obrers, fills del treball que s'han desenganyat de las falsas promeses dels redemptors de camama y que segunt la altre dita d'un ilustre pensador, saben que la regeneració del obrer ha de férse-la mateix obrer, si no vol esser enganyat y explotat pels mercaders de sagrats ideals.

Perill, y gros es pel partit de la *Unión Republicana*, que'l Catalanisme's manifesti democrátich aytal com es, y per això refugen controversias orals y escritas, no volen la lluya en la prempsa ni en el meeting, amagan als seus acapdillats, l'esperit avensat del Catalanisme no parlant, ni tan sols pera combátrelos de las ideas qu'exposém en nostres periódichs.

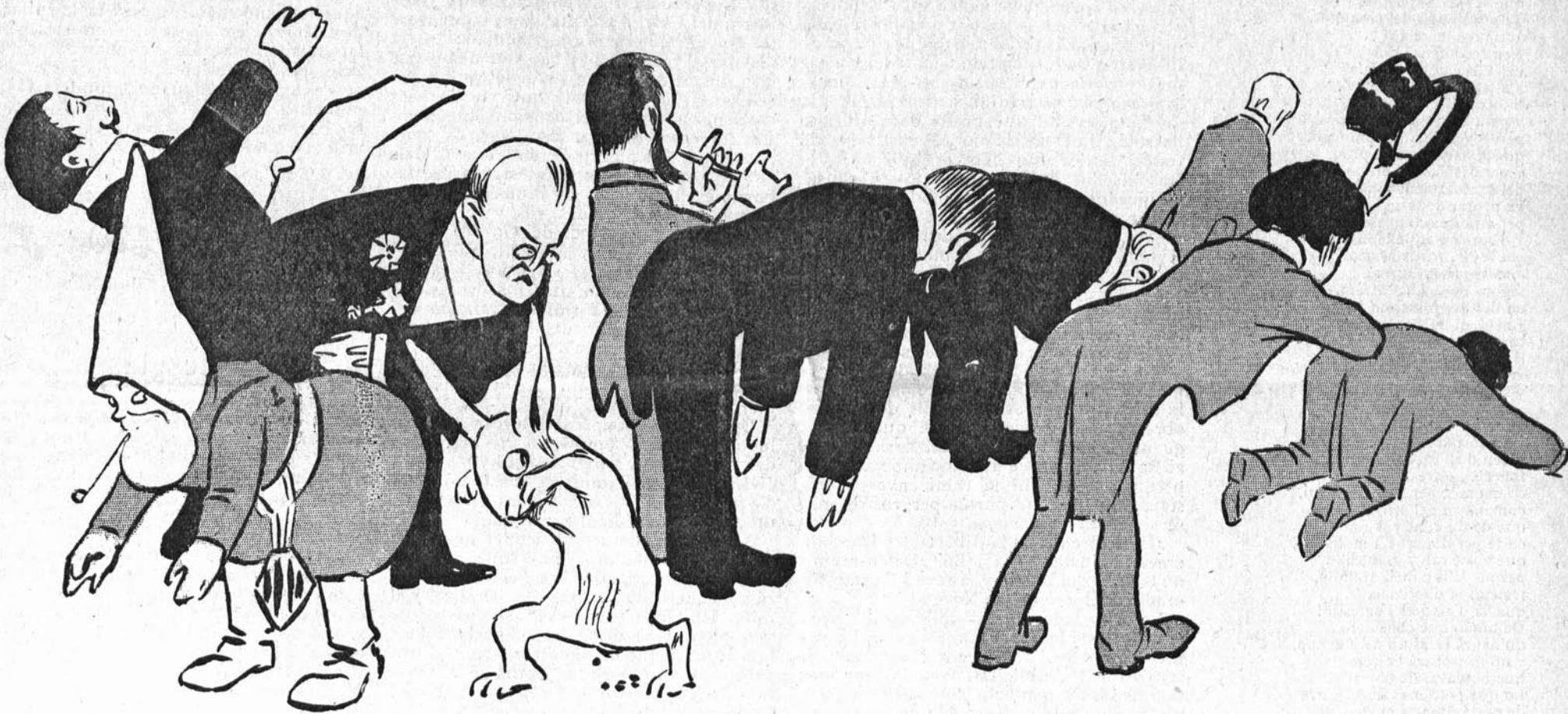
Mes aixó no durará, *La Tralla* pot ja vanagloriarse de que s'honra tenint entre's seus llegidors y colaboradors, á molts que no fá pas molt temps eran enamorats den Lerroux y den Salmerón. Y que pera esser Catalanistas no han tingut pas de renegar de sos ideals republicans, pro si de sos aixalabraments é idolatrías pels homes capdansers y vividors.

Nos alenta en aquesta lluya de reivindicacions socials dintre de las reivindicacions patrias, l'apoyo del poble catalá, y ab aquestas solas armas no dubtem pas de que l'exit será nostre.

Ab l'esperit aixís elevat, las calumniosas afirmacions dels hipòcritas s'escorrán per dessota dels nostres peus sense tocarnos.

Per Catalunya, per l'obrer catalá, seguirérem fuetejant ab la energia que dóna'l convenciment de que treballém per las mes nobles causas de la terra, per la Patria y pels nostres germans sacrificats.

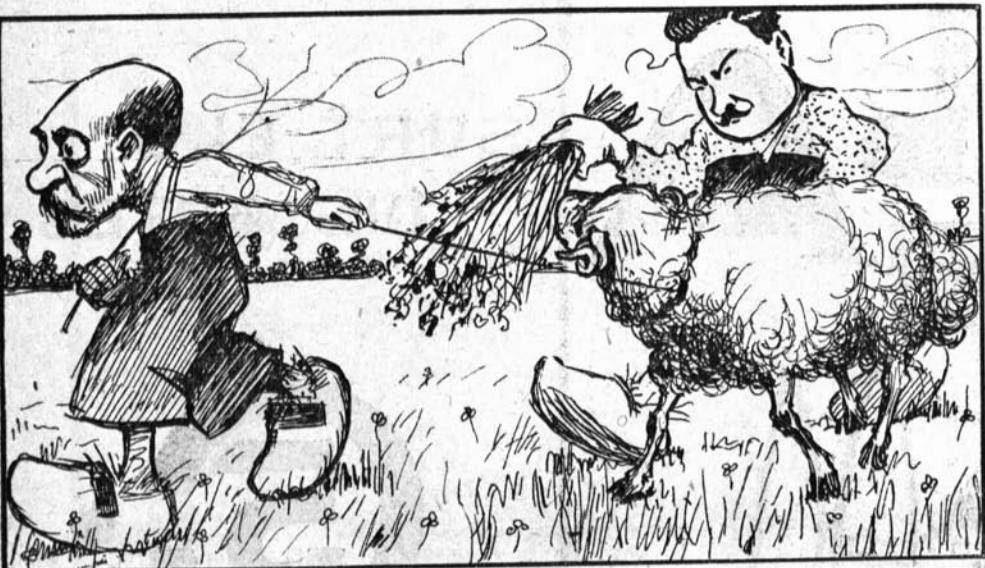
GNOM

L'ACONTEIXEMENT

EL GNOM: — | !

EL CONILL: — | !

Lo bè de sempre

En Lerroux:—Vols dir que no's cansarà'l bè d'anar flairant sense treuren res?
D. Nicolás:—Mentre segueixi, aném tirant!...

Carta oberta

Senyor Rivas: una mica mes de consideració pels republicans que badan, que si fa ó no fa son tots ó l'inmensa majoria dels que li varen da'l vot y van durlo al Municipi porque fes de regidor. No's hi pinta la cigonya, no's hi conti tan badochs, qu'are'n puja una tongada que ja hi veu un xich d'aprop. Si vosté va sufrir l'erro d'abordá aquella qüestió del flamant proteccióisme que disfrutan els matóns, si vosté anava per llana y volta endossà'l mort sense da una repassada al democràtic honor de la gent de casa seva, y creya posar com nous als dignes catalanistas que tenim de regidors, si vosté va equivocarla, si'l varen deixar confós, sense esma, sense paraula, al dirli l'Arcalde:—«¡Prou! y que consti que'ls qui amparan á varios d'aquests matóns, son republicans, y... illestos. Vol provaras? Las güardo jo.»— Y li van posá ls bigots, arrán del nas, la llissó més aplenant, la castanya més sandunguera del mon. Si á vosté varen reptarlo, perque's deu á vosté sol que sápiga Barcelona qu'un diputat del complot anti-revolucionari feya recomanacions pel Vicentet y pel Nelo y altres persones de tro, li tocava de fer mutis y para ab paciencia's cops, pero's veu que va comprender que aixó no resulta prou, y per desf'e'l mal efecte del revinentam famós va pensar de ferse'l martir per atraures compassió, y d'aquí ve aquella *historia que el Sr. Rivas Mateos anoche mismo sufrió*, segons deya *La Perdida*, en lletres grossas ad hoc, y aixó, si se s'ho envia certa part del poble, jo li asseguro que'l qui menos avuy porta'l cratell nou, y suposarán possible, y hasta natural y tot, que varen cridar lo ab forma y ab correcte educació varen dirli qu'eren dignes tots els nostres regidors, comensant per el que vulgui, comensant pel senyor Pons, que de dignitat y d'honor en te per donarne á molts que vosté sab y jo'm callo perque ja's coneix tothom, i calculi la diferéncia que va d'aixó ab l'agressió! De modo que considero qu'haurà errat un xich el cop, y no hi trobarà l'efecte que buscava, de bon tros. Lo que pot fer es deixà corre de portá drapets al sol, de qui du la roba neta y treballa á la claror, y si vol embolicarse procuri, primer de tot, doná un vistoso si á casa s'hi nota roba en sabó, y aixís d'aquesta manera

si ho trova net y curiós podrá atacar ab justicia si els atachs son de rahó, y no veurá unas patillas que'l fassin doná'l tom, ni may més podrá explicarnos cap d'aquestas *agressions*, jni haurá de fer de Maleta al filistrá un *perdigot!*

PEP DE LA TRALLA

Per "La Publicidad"

A la Publicitat se veu ben clarament que li cóu la llaga.

Y no li ha de cóure. Figúrintse que fent la ressenya del *Meeting* celebrat á Novetats contra'l servey obligatori, y en pro del voluntari, comensava dihen que: *En el teatro predominaba el elemento joven de las clases acomodadas, que ven con horror el tener que vestirse de soldado.* ¿Es que á las classes proletarias els hi ve de gust el distressarse?

Hi han mals que no tenen remey. La mala té d'aquesta gent que fan la Publicitat, es un de tants mals que pateix la nostra societat, ferintla en lo profont dels seus honrats sentiments.

Lo que, ben segur, cóu mes als Publicitaris, es que aquest poble qu'ells pòrtan allá ahont vólen lo mateix que una remada inconsciente, qu'aquest poble assedegat de llibertat y de justicia, no trigará en trobar mes plenament satisfetas las seves justas aspiracions d'humanitat sentint la paraula del Catalanisme que brolla com sanitosa flanya de llibertat, d'amor, de justicia y de fraternitat, demunt dels cors que ab vosstras falsetats, havéu tancat á tota expansió vivificadora, fortificant els malaltisos cervells que ab els mateixos baixos procediments, heu tancat á tota idea noble y enlayrada en nom d'aquesta mateixa llibertat en nom de aquest mateix amor, en nom de aquesta justicia y d'aquesta fraternitat, quins mols profanen cada volta qu'els poseu en vostres llabis fentlo com ho feu, pera saciar vostres baixos instints egoïstas.

Vosaltres ab vostra baixesa de procediments, procureu lligar encare mes estreta, la vena que heu posat als ulls de aquests obrers (quina majoria, encare que ho neguen, assistí al *Meeting*, ahont se sadollaren ab aquelles ideas verament democràtiques), perque no's desvíhi del camí envers la miseria, cap ahont els portéu per vostres miserables conveniencias.

¿Predicáren ó no la llibertat, y la democracia, la justicia y la rahó? ¿Defensaren ó no'ls drets del home, y la seva llibertat, els oradors del *Meeting* de Novetats?

Lo poble sincerament aplaudirà sempre á qui tals ideas prediqui, siga qui siga, mentres ho fassi noblement. Mes nosaltres, senyors de la Publicitat, falsaris dels mes sagrats ideals, mangonejadors dels mes hermosos sentiments del poble, vosaltres no aplaudireu aquestas ideas ab tot y haver omplert ab aquests mots, planas y mes planas del vostre diari.

De vosaltres, no esperavam res més que aixó, perque prou que vos coneixem á tots. Mes aquesta vegada se vos han vist las ore-

llas, perque heu bramat ridículament, devant de la prova mes ferma, devant de la mes clara demostració del esperit democràtic, y altament lliberal del Catalanisme.

MEMORANDUM

Als "colegas" de la Cort⁽¹⁾

Periodistas de Madrid que vindréu aquí ab la escolta, vos hem de doná un consell: Respaldeus bé la roba porque aquí no es á provincias; aquí es tan sols Barcelona! No es Sevilla, ni Ferrol. No es tampoch Toledo y Córdoba... Prepareuvs donchs companys que á n'aquí comensa Europa.

MURRI

(1) No val á confondre.

Al ciutadá Junoy

Altre vegada'm veig obligat per la vostra descomunal barra á agafar la tralla y ab ella fíblarvos la cara, ab tot y que estich segur que no lograré fervos sortir la rogor de la vergonya, perque el vostre cutis tot lo que té negre ho té de groxit.

Y are etcolteu, ciutadá Junoy: ¿El dia que escriguerem l'article, que ab la vostra firma, vegé la llum el diumenge passat en las planas de *La Publicidad*, estavau bò, ó tractareu de rifarvos als vostres llegidors?

Per que vaja jo'm creya que á n'aquest mon tot tenia límits, pero veig que la vostre *sans façon* no'n reconeix cap.

Se veu que'l grandios *meeting* celebrat al Novetats en pró del servey voluntari se vos ha atragantat no solsament á vos si que també á n'aquesta colla d'amichs vostres, que lo mateix que una *troupe* de saltimbancquis, aneu per aquestas encontradas predicant una llibertat mentida, una democracia estantista y una República borda.

Jo comprehench que'l predicá com ho fem nosaltres al poble la vera democracia, vos ha de fer rabiar, sabent com sabeu qu'el dia que'l poble s'instruixei y es convensi de la bondat de nostre credo nacionalista, abandonará á tots los fracassats com vos; que á fi y efecte de fer surar per sobre una remadá d'inconscients, la vostre insaciabile ambició, no hem tingut inconvenient en cambiar d'idees tantas vegadas com de camisa.

Valdría mes qu'en lloch d'escriurer embusterías, cumplisseu la paraula que un dia donareu á un obrer del Centre Catalunya del Clot, d'acceptar una controversia que encare esperan.... assentats.

Allí tal vegada vos hauríau demonstrat (joh ilustre ex-pendonista de las profesions religiosas de Manresa!) que mentres els catalanistas sufrian persecucions, que mentres *La Renaixença* era suspesa per la campanya que tots plegats feyan en favor dels cubans y que mentre protestavam de las horribles embarcadas del proletariat portat á morir á las maniguas, vos, y ab vos *La Publicidad*, feyau el joch del Govern insultant al venerable Pi y Margall, que'l mateix que'l catalanista s'oposava á la desastrada guerra, y no contents d'aixó fins organisau aquella ridícula *cajetilla del soldado*, burla sanguinaria llenada contra aquellas despullas que ns retornava la guerra, aquella guerra que tant aplaudiau perque vos feya vendrer uns quants mils números de Publicitats.

Durant aquella época dolorosa per tots los que ploréun sempre ab las desgracias del próxim, may vareu tenir ni vos, ni *La Publicidad*, una paraula de consol en favor d'aquellas víctimas sacrificadas en aras de un quixotisme ridicol é inhumá.

Al contrari, desde el balconet de vostra redacció (encara'm sembla que os veig aplaudiau als crits de *Viva España con honra* á n'aquellos inconsútils que ben farts y al mitg del burgit sorollós d' un passacalle sarsuelero, anavan á despedir als pobres fills de mare que no tenian tres cents duros perque entafurats ab los vapors de la Trasatlántica, anessin no á defensar la patria, sino la nómina d'aquells generals amichs vostres coneiguts en lo mon civilisat per tigres y butxins.

Repasso el vostre article (oh estimat ex-secretari de la Juventut Católica!) y'm sembla impossible el vostre cinisme.

Sols en las planas del diari adulador de'n

Portas y en Marzo, sols en aquestas planas ahont tant s'ha ensalsat als Polaviejas y als Weylers, sols en *La Publicidad*, lo diari mes caragirat y farsant de Barcelona, podia tindre cabuda un article tan cinich com lo per vos publicat.

Jo vos desafio á que'm presente un sol número d'aquest paperot ahont se parli en defensa del nostre proletariat, eniat en aquellas terras per ofegar ab sang un crit de indignació alsat contra els errors y vicis de la administració espanyola.

En canvi, ho sap tothom, fins vos mateix, la campanya dels periódichs catalanistas en defensa de aquellas vidas que vosaltres, els republicans unitaris, atiareu á la mort.

Aixó ho pot comprobar tothom que vulga, com jo puch comprobar que vos meniu y mentiu descaradament al dir lo següent:

«Cuando el ilustre Pi y Margall defendía, acompañado tan sólo de las turbas, esta organización copia del régimen individualista inglés, los *perdigots* que siempre echan cuentas, calculando que la *redención* era negocio más redondo que la *substitución*, y que la compra de un voluntario, llegaban sotto voce á declarar al gran Pi, atacado de la noble locura de la utopía, y cuando 200,000 hijos del pueblo marchaban para no volver á la manigua no dijeron esta boca es mía, sino que les dejaron morir sin más precaución que encargar á la *piadosa* Trasatlántica que aprovechase las excelentes condiciones del Océano para cementerio de proletarios.

Y hé aquí porque si no hubiese irritado profundamente al pueblo el meeting de Novedades, le habría hecho reir á mandibula batiente».

No, ciutadá Junoy, no; el poble català; el que pensa, el que traballa, no s'irrita devant de nostras doctrinas, y aplaudí ab entusiasme la defensa del servey militar voluntari, l'únich servey just, equitatiu y lliberal. El qui s'irrita sou vos, que dessota la vostra negra pell, hi tanqueu un esperit regressiu y jocobi.

Y no es de avuy solsament que'l defensem (y aixó també hauríau de sapiguerho sino fossiu tan mal intencionat), es de sempre; dotze anys fá que'l proclamaren ben alt els nostres compatriots en la Assamblea manresana, y desde allavors que anem predicantu al poble, demostrant com he dit altres vegadas, qu'allí ahont s'acaba l'amor á la llibertat que per el poble sentiu els republicans salmeronians, allí comensa l'amor al progrés y á la democracia que per el poble sentiu els catalanistas.

Creyéume, Junoy; teniu teulada de vidre y per lo tant, no vos emboliqueu ab nosaltres porque sempre vos tocará'l rebrer.

Seguiu, si voleu, posant tota la vostra influencia de diputat, porque s'obrin cafés flamencs y centres de prostitució; seguiu fent de delator en plenes Corts, contra ciutadans honrats; seguiu predicant al poble aquella democracia de pesseta la cullaretá de café, etc., etc., pero no seguiu escribint falsetats tan manifestas com en l'aludit article, perque del contrari, aixís com avuy per avuy, quan algú no compleix lo que promet li dihém: «tens paraula de Junoy» no haguéim de dir també al qui falti á la vritat: «ets mes embusterero que'n Junoy.»

FIBLÓ

Ja desglassa

D'UN OBRER (auténtich) HEM REBUT LO PRESENT TREBALL QUE PUBLIQUÉM AB MOLT GUST PERQUE DONA BONA MOSTRA DE QUE JA DESGLASSA EN EL CAMP DE LA FRATERNITAT CRISTALLISADA.

Los que teniam alguna confiansa ab los redentores del poble, l'havéim perduda per complert: ¡Quina manera mes miserable de perdre'l temps ab discussions xorcas de si es ó no es lícit cridá Visca la República, de si sois unos sagristanes y otras bestiesas per l'istil! Ni una sola veu á favor del poble que treballa, ni presentar cap progete que tingüés tendéncia á solucionar la tremenda crisis que estém atravessant, sols crits, molts crits y tots de poca solta.

Que aprengui'l poble treballador d'aquests revolucionaris de boquilla; que mirí'l seu fets y trobará que lo que diuen ab la boca ó desfan ab los peus.

¡Quin profit n'haurá lo poble treballador de la seva campanya á las Corts del Estat Espanyol!

Res, absolutament res, y no potser d'altre manera. Los que no tenen un ideal enllarat, los que sols lluytan per lo seu profit personal no pôden donar de si altre cosa que lo que estan fent.

Fa ja molts anys que'l s que fan servir al poble d'escambell pera viure ab la esquina se valén de las paraules revolució y República y fins nosaltres mateixos havem sigut enganyats alguna vegada creyent de bona fe que faríen quelcom en profit del poble, pro sempre's ha pasat lo mateix, prou recordém los anys 1883 al 1887, prou recordém als que estavan devant del moviment revolucionari, y també tots recordem que acabà donant un Govern civil á Filipinas al mes tremendo de tots ells que li valgué tornar al cap de pochs anys carregat de milions de pesos. Encambi los que'n havíam sacrificat per la idea, los uns á las presóns y'l s altres passant com podíam aquesta trista vida.

¡Com sen valen de la falta de instrucció de la classe treballadora aquets farsants! Com explotan la seva miseria fentli promesas que sâben no poden cumplir.

Es hora de que'l s obrers no vulgan passar ja mes plassa de tontos. Tingen ben entès que sols instruhintse y tentse homes dignes podrían conquerir la seva emancipació. Que recordin lo que diu *Carlos Marchs*, que la emancipació dels treballadors deu ser obra de lls mateixos.

Que pensin que á l'altre vessant dels píneos tenen una República y els obrers sofreixen tan ó mes que'l s de aquí.

Es precis que tingen present que mentres el treballador dependeixi del salari, no pot haverhi verdadera llibertat. El ser que dependeix del jornal per fer frente á sas necessitats, no te llibertat; sols quan lo monestiga en lo grau d'ilustració, que no hi ha cap dupte que arribarà, ahont los individuos s'estimin los uns als altres, quan no siga ja un fet la explotació, quan los sentiments dels homes sigan veritat, allavors serà un fet la llibertad, igualtat y fraternitat.

Y mentres trallérem perque aixo sia un fet, Catalans, es precis que'n ajuntém y procurém portar lo nostre grá de sorra al gran edifici social, no deixantnos enganyar per falssos redemptors, procurant que nosre poble s'instruexi.

Que refleccioxin aquells obrers de San Vicenç de Torelló que recullen un ral cada setmana perque alguns d'aquests farsants los hi donguin un meeting. Que refleccioxin lo que los hi dihem y si volen ser sincers veuran la veritat de nostres consells.

UN OBRER

De cân Solfa

L'altre dia, quan nos disposavem á deixar la Raccòi, va compareixer una noya ab un plech tan-cat acompañyat d'una targeta.

No'n vulguim mes de comentaris: si serà un missatge d'en Lerroux, si un cartucho de dinamita. Y com que desgraciadament en som de tafaners, y no es per dirlo, van quedarns fins á sapiguer del cert lo qu'era alló qu'el nostre director rebia.

Prompte vam sortir de dubtes. Eran dugas novas casons de la C. Karr que també van resguardades per un escardó.

Com que cap de nosaltres es musicayre, afortunadament per las nostres famílias respectivas, aquí siguieren els apuros, perque per desgracia nostre la vehineta de l'altre vegada, ja que fa 15 días que la pobre xicota, fa llit de la pigota, ade-més te'l brom y segurament que ab totas, aquestas cosas no estarà per casons.

Com ho faré, tots nos deyam y cap idea ilu-minosa compareixia?

Quant de cap lo simpàtich Gnom saltant de la capsalera de la LA TRALLA desaparegué del devant nostre ab casi tanta rapidesa com la den Lerroux al ensumar un civil.

Encare no havíam tornat en sí de la nostre sor-presa que ja'l teníam de retorn acompañat de tot alló que'n feya falta.

S'havia arribat al Orfeó, havia convensut an en Millet, que ja es convencer, conquistá una xicota y'au l'à caball del conill y cap à LA TRALLA.

La pols que cobria dolsament el «Chassaine» de bastanta quâ que tenim sigüé treta en un tancar y obrir d'ulls per tots plegats y això fet y á punt de solfa'n disposarem á escoltar las casons ab casi tan silenci com si fossim á la Wagneriana. Y la complascent xicota comensá ab una veu dolsa y armoniosa á escampar cosas tan bonicas, tan suaus, tan hermosas y frescas que no'ns poguem estar d'aburrir, agrahits al Gnom y el seu conill. Y una darrera l'altre escoltarem aquell bé de Deu d'armonías de carácter tan popular y tan catalanesch.

Y are en sessió felicitém de debó á la senyora C. Karr y de tot cor desitjém que tinguin l'èxit que'ns mereixen y sentirlas aviat en els salons de bon gust, arreconant aquellas altres tan fastigiosas que per desgracia encare algúns cantan.

Cosas d'Espanya

¿Qu'els russos y els japonesos es batussan de debó y qu'el Zar y el gran Mikado es tenen un odi atroç? ¿Qué á n'aquí els cotons s'apujan d'un modo tan horrorós qu'encarintse d'aquest modo no podrem dû aviat mitjons? ¿Qu'el pà també va apujantse y també els llonguets y tot fins al punt que si això dura mes valdrà menjar turrons? ¿Qué á la Borsa hi ha gran pànic y s'abaixan els valors y's porta així á la miseria y s'escanya á la nació? Rés per are tant preocupa áls polítichs espanyols com si el crit de *sacristanes* es una ofensa al honor ó bé si es una gran falta ó també un delicte gros cridar ¡Viva la Repùblica! es dir, ressucitar un mort.

UN BREVIARI

FESTAS

El *Cu-cut!* en un de sos darrers números protestava de cert article indecorós publicat en un setmanari català (al dir dels que'l feyan) sortíá á benefici de las Escoles catalanas.

Com que la LA TRALLA fou fundada per aquest mateix objecte, apart altres, algú podria suposar que's referia al nostre periódich, el sol de *Cu-cut!*, per lo que'n apressarem á demanar al esmentat company que aclaris el sol, lo que ha fet ab una galantería que agrahim.

Pero perque's sàpiga ben clarament á qui van dirigidas las justas censuras motivadas per l'audit article, afigim qu'el periódich que'l publica, fou «El Neula», estolviantnos de fer mes comentaris, el fet de que aquest periódich, ha dejado de existir (R. I. P.).

**

Un amich nostre volia enviar á *La Devanera* un anuncí de molt interès. Pero considerant que aquell periódich no te Secció d'anuncis, nos l'ha enviat á nosaltres, á fi de que el publiquem com á cosa de actualitat ab motiu de la espolsada de dalls del Temple (1).

Diu aixís l'anunci:

Hi han pera illogar: *apóstols* pera la festa de rentar els peus, propia de Setmana Santa.

S'ha de pagar bé.

**

La Renaixensa's publicará setmanalment durant tres mesos á causa de causas (que no podem dir de fàstich que sán), que han causat un gran forat en els fondos socials.

La enhorabona als que ab tant entusiasmse's proposan salvar al periódich mes antich del Catalanism. Tots els bons catalans han d'ajudarhi.

**

En Lerroux ha batejat un nen ab els noms de Alejandro, Liberto y Nicolás.

Aquest mano, fa tanta guerra al clero pera quedarse ell ab la feyna.

La Publicidad al donar compte del fet, diu, entre altres tonterías:

«Durante el trayecto y en el acto de la inscripción la numerosa manifestación fué objeto de la curiosidad pública, admirada del orden y RECOGIMIENTO, con que los republicanos laicos saben celebrar los actos que revelan la firmeza de sus convicciones».

Con que... con recogimiento, eh?

Ja m'agradaria que'n diguessin quina diferencia hi volen buscar ab fer aquests batetjos moxi-gangueschs.

Hi van ab recogimiento; li posan dos noms de sant, li nombran dos padrins y además d'ells hi va en Lerroux, á fer de capellá.

¡Quinas ganas de fer comedia...!

**

No hi tenim res que dir.

En Roca y Roca assistí als funerals que pera lo etern descans de l'ànima d'una seva germana monja del Real Monestir de Valldonzella, se celebrauen en l'esmentat convent.

**

La conversa que publicavam en nostre derer número, sentida casualment á dos significats republicans, s'ha confirmat ab els acorts presos en la reunió republicana que's tingué pera acordar lo que faríam partit ab la vinguda del Rey.

Copíem el primer acort perque es á n'aquest que feyan referencia's dos manos de la conversa:

«1.º Los republicanos de Barcelona y su pro-

vincia se reunirán en un dia dado, en los locales que se designen para afirmar su significación republicana y la fuerza de la misma».

Molt bé: Se designarán els locals, y allí's tindrán á tots, reduïts en petits grups, y mientretant de tot lo que passi al carrer *no nos daremos por enterados* y tot anirà bé.

Res de manifestacions, res de meetings monstruosos, res que comprometri...

**

Poden dir lo que vulguin, pero si nosaltres nos proposessím visitar als nostres suscriptors y al sol anunci de la nostra visita s'armés l'escàndol número hú, com ha succehit á Tarragona, Lleyda y Girona (y ja sâben com ha anat á Barcelona), els hi jurém que tornaríam enrera y'ls hi quedariam á deure la visita.

Qui vulgi que'n entengui.

**

Finalment s'ha aprobat alló dels *passes* pera viatjar en ferrocarril els diputats del Estat espanyol, en la forma mes ample que las calzas den Calsas.

Els diputats espanyols podrán viatjar de franch, tant si las Corts son obertas com tancadas. Po-

drán viatjar per tot Espanya, encare que no hi tinguin feyna y com que'l s tassan 6,000 kilòmetres, tindrán el dret de demanarne mes quant se els hi acabin.

De manera, que are's diputats republicans no podrán negar que'l viatges de propaganda revolucionaria que fassin, els hi paga'l Govern de la Monarquia...

Y avans d'aprobarse aixó, tampoch podian negarlo.

**

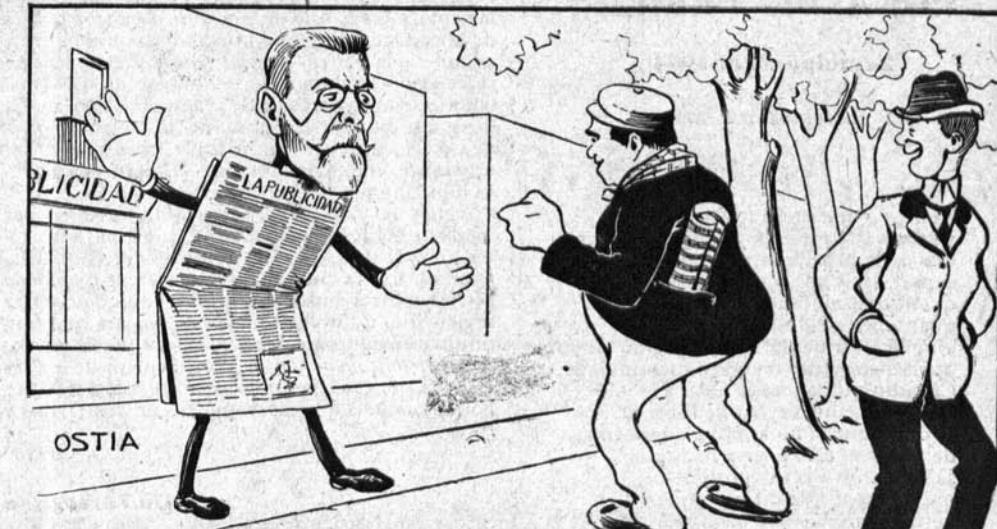
Els *perdidos* de Girona, també havian fet corre que'l s catalanistas del Ajuntament de aquella ciutat anaven d'acord ah l'Alcalde de R. O., al convinar al Rey á visitar la inmortal ciutat.

En la sessió que tingué lloch un d'aquests derrers dies s'aprobà per *unanimitat* que l'Ajuntament no havia autoritat al Alcalde Sr. Cuviana, pera convidar á D. Alfonso XIII.

Lo qual, vol dir, que essent l'acord per *unanimitat*, no hi ha tal *pastel*.

«El Autonomista», periódich federal, d'en Valls y Ribot ó sia *algo* decantat á la unitaria (cosa qu'encare que sembla mentida, succeix ab els federales del *divino*), se mostra imparcial devant de la evidència, y diu aixó:

«Nosotros, que teníamos noticia de que los concejales regionalistas estaban de acuerdo con el al-

Caramellas

El coris:a:—Aquesta nit vindré amanitá cantar aquí. A veure si'n donarán foses ous.
En Corominas:—No fillets, no vinguéu per aquí; no més tenim... gallinas.

calde en el asunto del viaje, declaramos francamente nuestra equivocación y enviamos al consistorio un aplauso, porque, entre republicanos y regionalistas han sabido hacer respetar la sagrada personalidad del Ayuntamiento de Gerona.»

**

Cridém l'antenció dels nostres llegidors sobre l'article den Fribol «Al ciutadà Junoy», que desenmascara la mala fe dels que indignament s'animen republicans y combaten la manifestació mes liberal d'un poble com es el servei militar, per voluntaris.

Preguem també als nostres amichs que hi donquin la major circulació possible, puig de la manera descarada ab que afirmi qu'el Catalanisme no havia mai combatut las quintas y llevas en massa, serán molts els obrers que lleixeixen els diaris republicans unitaris, que aixís s'ho creurán.

Tots hi hem d'ajudar á que la veritat s'uri pel demunt de la escandalosa despreocupació dels vidivors de la política.

**

La premsa de Madrid que sempre parla á la balà dels mes importants assumptos; que may se ha pres la molestia d'estudiar las qüestions que tracta, d'una per cert qu'el Govern, pera arreglar lo viatge del Rey, ha pactat ab els catalanistes.

Y sâben de ahont s'ho han tret aixó? Donchs de unes declaracions plenes de falsedats que va fer en Junoy (el gran tribuno), en las que suposava que existia aquest pacte.

Això dóna motiu á *El Perdido* (País), de Madrid pera dir, entre moltes ximplesas, las següents:

«El Sr. Maura se ha decidido por esto último, es decir, por lo peor y ha echado mano para preparar el recibimiento de D. Alfonso, de quien menos se puede fiar.

Las complicaciones que pudieran tener las extravagancies del Sr. Maura son en extremo graves.

Dàndole vueltas á la combinació del viaje, encontró el Sr. Maura que no debia ampararse en Barcelona, solamente en los elements monárquicos, sino que había que buscar otras coyunturas que le pudieran ayudar en su empresa, y para ello se agarró á los elements que más pueden excitar la opinió, es decir, á los catalanistas.

Una parte de éstos, darán vivas al Rey y la otra mueras á España.

Los unos entonarán «La marcha Real», los otros «Los Segadors» y no faltarà quien se arranque con el «Brame Satán».

D'això si que se'n diu bramar sense solta ni volta!

Y que aquests diaris castilas siguin els que representan la opinió d'Espanya!

Arri, inconsútils!

**

Ab motiu de la vinguda de D. Alfonso, hem rebut gran número de treballs dels nostres mes distingits colobradores (literaris y dibuixants), que no poden publicar pel perill de que'n vegessim obligats á inaugurar la presó nova sense que'n hi convidessein.

De totes maneras ho agrahim molt y'n hi identifiquem.

Pero...

**

El ceguet dels Segadors, canta per la rata de Calibre, parodia de «La Gata y En Beltrite», que publicà LA TRALLA en un de sos derrers números, y que tan va fer riure á n'el regidor republicà Sr. Buxó.

**

S'han donat ordres pera que durant la estada de D. Alfonso en nostra ciutat, s'an empresonen tots els subiectes de mals antecedents, indumentats, etc.

Això ho diu *La Publicidad*, y á la vegada fa constar que ab aquestes midas hi ha un perill...

Ho diu ben clar; el de que's fiquin á la presó á republicans... Me abstengo de comentar (!!!).

trobém que diu molt poch en favor d'un partit polítich....

Per lo que pugui confondres ab un remat estéich.

**

De La Campana:

«També's republicans tindrem ocasió de rebre la visita del mes ilustre representant de las nostres ideas, del insigne Salmerón. (Sí, sí. De S. M. Salmerón).

No li aixecarém archs de triunfo; pero li aixecarém alguna cosa que val mes que'l ramatge... etc.»

«Qué li deurán aixecar?

**

La Publicitat diu que moltes societats corals els hi han anunciat serenades per la nit de Caramelles y que ho agraeixen tant pero quèls hi han dit que no's molestin y que no hi vágim. Ganas.

FORA DE PERILL

Xemulpo-Mars-1904

DEL NOSTRE ENVIAT ESPECIAL

IV

Tencat á una presó fosca y humida y estant sempre á pà y aigua dejunant estava de m'estrella renegant cansat, lás y aburrit d'aquesta vida, quant una nit joh nit afortunada! quant mes trist estava y avatut, vingué á dirme un soldat ab gran quietut, que sense perdre temps toques guillada. Calculin quina fora la alegria que vaig sentir veyste me llibertat; jo crech que si no arivo á estar sentat, del susto encara á terra m'estaria. Ja's dich jo y's asseguro que no hagué de dirm'ho més porque encara no'm vaig veure afora sol y llibert vaig empender tal carrera y vaig corre tant furient qu'ab molt menos que un ho conta y ab molt menos que un ho veu trovantme dins de Xemulpo es va acabá'l meu torment. Llavors vaig pensá ab el xino que tant servey m'havia fet y al veurém lluny d'ell per sempre vaig plorarlo amargament y al pensá ab las peripecias y els terribles sofriments qu'havia ab tanta passiencia sofert; y per tan llarch temps, els dich ab tota franquesa vaig tenir tal sentiment, que ni en López els divendres quant veu bén á pesar seu que no's venen las Esquellas que té dormint al taulell. Are per si en un hostatge he entrat com á dispeser y els dich ab tota franquesa que hi estich tant á gust meu que talment sembla qu'm trovi gosant la gloria del cel.

M'adomo quant ne tinch ganas em llevo quant em convé vaig á passeig quant me sembla y meno quant me ve bé y de tal modo m'y encalmo é hi posso tants pams de greix que crech que si aixó s'allarga y no ve cap contratemps faré (*y valga la frase*) la competència als porquets. Una cosa sols m'apena y m'apura y m'entristeix y'm posa tot *mel-an-còlic* y aquesta ¿saben quina es? ¿L'anorament de la Patria tal volta dirán vostés? No senyors; lo que jo anyoro y'l que m'dona tant torment es l'estar lluny d'els polítichs qu'quí disfrutan vostés; el no veure'l que's manega ni'l que fa ó deixa de fer á las cuadras dels *perdidos* y á la *cort* dels del govern, ni el que fan els caciquistas ni en fi absolutament ré que's refereixi al *sayente* que's polítichs estan fent convertint la pobra Espanya en un'gregat de ximplets. Pro la carta se m'allarga y ho fa al revés el paper ab aixó si m'ho permeten y es del gust de tots vostés sortiré á dà una volteta per disetreúm un xiquet y á veure si així em passa aquest gran anyorament. Ab aixó; fins á mes veure y estiguin tots bén bonets. Així ho desitja Un breviari servidor de tots vostés.

UN BREVIARI

De Vidreras

Desde que tenim nou Ajuntament plouen sobre eixa vila una classe d'enfermetats que s'anomenan *cesantitis*, las cuales han atacat á dos dínes empleats del Municipi, portantlos á la miseria; res 'ls ha valgut lo tenir la fulla neta y 'ls molts anys de servei, y's compren tot aixó, perque tenim un alcalde *independent-dependent* de poca altura, que la única ambició é mania que sofreix, es la de figurar com ho ha demostrat perque habent de cesar de ser president del Casino *L'Unió* va demanar que se li concedís lo continuar ocupant lo puesto, lo que no tingüe inconvenient qui l' havia de substituir, com tampoch si oposaren la majoria dels socis de dit *Casino*, ja que durant l' temps que ha desempenyat el càrrec ho ha fet tan be que cap soci, inclús ell mateix, ha tingut la molestia de ficarse la mà á la butxaca per pagar la cuota reglamentaria.

Deixant lo del *nano* alcalde y continuant lo de las enfermetats, que diríam municipals, á demés de la coneguda per *cesantitis*, n'hi ha una altre y es coneguda per *enfermetat cranearia*, de la que sufreixen set veïns y lo seu mosso, la cual malaltia's creu es contagiosa, ja que bonas ó malas llenguas diuhen es causa de la relació continua d'els atacats ab un *caballer, comerciant, comisionista*, molt conegut d'un *francés*, per las relacions tingudas en cert negoci ó explotació.

A més del *francés* coneixen á dit caballer, per sos bons oficis los seus satélits, que fins avuy te nia á *raya*, més ara ja no conta ab tals, sino solament ab tres ó quatre *burechs mansos* qu'amena per totas parts buscant lo ramat que li acaba de fugir y que no trobarà may més, encara que continui anomenantse *demòcrata*, perque 'ls verdaders republicans ja tenim coneixement de qui es ell, y per lo tant, ja tindrem altre quefe de més bones qualitats que las tingudas per los Tonis y Jordis.

Fuet.

**

De Tarragona

Sr. Director de LA TRALLA: L'arrendatari dels Consums es un mano que tots se las pensa.

Are veyst que'l poble no está del tot tranquil y que paga ab recansa'l drets crescudissims qu'exigeix, tement una altra apallissada com aquella de no fa gaire temps, ha guarnit als burots ab carabinas.

Aixó, apart de que es una provocació al honrat poble tarragoní, resulta una ridiclesa de la que tothom se'n *fum* per poca solta y bravacóner.

Avans de donalshi arma cal'dria que'l ensenyassin de manejarla perque ab uns burots tant topes com tenim, el mellor dia's matarán e'ls ab eells.

Avuy hem de tornar á parlar d'aquell beneyt periòdic titolat *Fraternidad Republicana*.

Prescindint de que'l seu redactors (²) son de lo mes analfabet que corra per la nostra ciutat, are'ls hi ha entrat la mania de fer lo que fa *La Perdida* de Barcelona, ó sia dir pestes del Catalanismus tant si pega com si no pega.

Els quatre lectors que té, diu que hi riuen molt... y nosaltres també,

Me sembla que haurém de fer ab ells lo que'l companys de Barcelona varen fer ab el Maleta.

¡Castanya y á plorar á casa!

CORRESPONSAL

**

De Arbucias

Sr. Director de LA TRALLA:

Qualsevol dia que'l carro de LA TRALLA passi per la nostra Vila, hi carregarem al *ex-joven ex-alcalde* Sr. P. P.; al objecte de que'l passin per la bugada, y'n's diguin si es ó no persona honrada.

Aquesta es una qüestió que ns preocupa desde que, á tráció, va ser nomenat Arcalde. Republicans, tota la colla carlo-catalanista, y demés gent que tenen un dit de fron, lo tenen en molt mala opinió; y parlan de lletras y recibos falsos, de que se li han d'escapsar las ungla, de que's burla des del propietari, fins al mes honrat obrer, de que desconeix del tot las reglas d'urbanitat, y de que tota la vida la ha passada buscant rahóns y essent un estrafalari.

Els y sols ell, com es de suposar, ens diu tot lo contrario:

«Puch presentarme per tot arreu ab la cara ben alta; no he robat may un cuarto á ningú; he respectat á tothom; he gastat totes mas energias, en defensa del ordre y de la moralitat, y jay de la Vila d'Arbucias si no hagués estat jo!»

INosaltres, donchs, per sortir d'aquest enredo, hem determinat enviausel pera que, després de haberlo ben bugadejat, y tenint en compte tos els datos que reservadament pugan obtenir, ens diguen qui te rahó; y en cas de no tenir contesta, pensarem que ha resultat culpable, y que l'haveu fet servir per untar el fusell del carro.

J. C. Y. C.

Arbucias, 16 de Mars, de 1904.

EL CORRESPONSAL

**

De Badalona

Temps ha que m'deya: «Els de LA TRALLA ablan fort, qui sab si també 'ns hi barrejavam?» Y tal dit tal fet, aquí m'teniu y si vos plau ma tasca, seguiré fuetejant arreu sense compassió á tots ni sabis (!), ensopits ni desperts, —d'aquests darrers els que pensin esserho, donchs els que ho están no 'ns caldrá pas tocarlos.

Y per comensar, es clar, haurém de ferho parlant de la vinguda... del rey, ep, no pensin mal els mals-pensats, que may ne mancan.

Y heusquí que'n trobém ab el nostre *neula* que fa de batle, que no sab com fersho per presentars *ad hoc*. S'ha probat totas las levitas de tots els qu'han fet y fan de regidors y cap l'hi ve á la mida y es qu'ell la te tant extraordinaria.....ment extranya que, vaja, cap li arriba.

Já m' sembla veure á tots els que no estan á l'*intrigulis* de la cosa, com diuhen: «(Aixó ray! Aviat es curat; va á cal sastre y n'hi fan una de nova.)» Pró ara vé la part més llàstima. Y aquesta es que'l sastres fan fins á cert punt y á n'á qui's inspiri confiansa, y 'ls de casa (pobret) fan una llàstima!

Sense un pa á la post, els consums arrendats y per postres l'Ajuntament de Barcelona 'ls embarga 'l 15 per cent dels ingressos perque no li pagavan las onze ó doze mil pesetas que l'hi deuen per gastos de presó... i vaja, que també ho ha fet massa fort l'Ajuntament de Barcelona!

Tanta patxóca qu'hauríe fet ab una levita nova y barret de copa, també nou!

Ja farém la pau també per aixó

Els de LA TRALLA seréu els primers en sapi-guerro.

Com qu'el qu'ara li deixan fer de batle, no està acostumat més que á cuidarse dels terrossos, l'amo, ab motiu de la *vinguda*, l'hi ha encomanat un discurs y 'l pobre home 'l teniu tot lo dia practicantse ab el *zegeo de la sonora* den Cervantes y 'l que m'ha trasmés la notícia, qu'es un dels de la casa, diu qu'ho fará bastant bé... No tant per xó, com en Buxó, de Barcelona.

Procuraré donarvos més detalls.

PEP FIBLA.

Sr. Director de LA TRALLA:

La sessió d'Ajuntament de dijous de la setmana passada, va ser un escandol, degut á que volian, los republicans principalment, aprobar lo nombrament del personal de l'Escola de Beneficencia (d'Arts y Oficis), á lo que s'oposavan alguns regidors, ja per enveja, ó ja perque l'amo ho deya aixís.

Lo personal es de lo més dolent que hi ha: Oller, quefe dels republicans y ex-regidor, Ballester, diputat provincial casi vitalici, Castells, l'Indalecio, diputat provincial d'ofici, sino qu'ara està en vaga,

Vives, un jovenet abogat qu'es regidor, Palau, un ex-quefe de policia, Cinto Bertrand, un Lerruc que tenim, que

I han fet consierge, y jo l'hauria fet: Profesor de oratoria de meeting, y Baptista Roca (fill), qu'es lo que pot passar més.

Tots ho han quedat per ells, tot pels de la farsa, despreciant las instancies, ó millor, solicitudes que van presentar molts de més aptituds qu'aquestos.

Y per votació, dijous va ser aprovat.

Se diu qu'el director, redactor, etc. (ho es tot á l'hora) d'*«El Porvenir»*, que sense ser ni regidor, ni tant sols fill de Valls (aixó ho dich pels regidors republicans que van apoyar lo nombrament dels mestres de l'Escola en que eran fills de Valls), volia cridar, va ser tret per dues vegadas del saló, lo que no ho ha escrit al seu *papelito*, que diríen los embruta-papers de *La Publicidad*.

Sols porta que va assistirhi y va presentar una proposició, lo regidor Migó, mort ja fa 3 mesos. Es molt graciós *«El Porvenir»*, qualsevol dia portará qu'el difunt Ortiz (Doys), ha vingut á presidir un meeting.

L'actitud del Catalanisme

Jo me'n rento las mans.

Es un setmanari *perdido* y aixó ho esplica tot.

Jo proposo al director, etc. que sustitueixi lo nom de *«El Porvenir»* per lo de *«El Pormentir»* o simplement *«El Pormentir»*. Li quadraria més aquet nom.

Prou per avuy. Ja aniré posantvos al corrent de tot quant passi; qu'es molt y dolent.

Valls á 22 de Mars de 1904.

PAU RENECH II

**

De Sallent

Sr. Director de LA TRALLA: *Consumatum est*, que'n diuhen en llatínorum.

Alló que li deyam del castell dels nostres tres dragons, ó siga la trinitat *Lerrouxista Sallentina*, de que ja trontollava, ha tingut ja'l seu efecte.

Lo dia de Sant Joseph, per mes senyals, lo señyor Governador va felicitar al nostre Pepet Recepta enviantli'l passaport de l'Arcaldia, cosa que se ab tota solemnitat, perque fins perque no se'n oblidés, y com á *demonstració* de la gran *confiança* que l'hi té, l'hi exigí rebut de l'ofici.

Fou tant gran el disgust que l'hi produí'l despid de la *yara*, qu'inmediatament, tots alarmats, se reuniren en sessió, juntament ab los *Veri y Catllera*, á quin acte assistiren, com espectadors, lo *Pep de las burras*, *Esporter*, *Camprodón*, *Bernat Tinarell*, *Xato*, *Oreja* y altres personatges per l'istil, y després de molts discursos reconquerien que la mania de la *yara* havia sigut causa de que al *Pepet Recepta* se l'hi fes un ull de poll al cervell, que, pera curarli, era necessari enviarlo per quins días á Arenys de Munt, encarregantli, perque no s'encostipi, que no torni á fugi á la nit deixant abandonats los *inglesos*; després, deu días á Sant Fructuós de Bages, fentli present tingui molt cui-

dado ab alló dels amores esgarriados, perque la *Consuelo* l'hi tornaria á doná estoſat; á continuació que passi cinch días á Prats de Lluçanés y mitja hora á Balsareny, tornant á Sallent després d'acabada tota aquesta excursió sanitaria, que l'hi guardaré reservat el càrrec d'enterra-morts per considerar que se'l te merescut per la seva grrran capacitat.

¡Ahh!... Jo també l'hi tinch de fer un encàrrec pera avans de marxar, y es que dongui una expressiva abrassada y un petó al *Concecuencia*, dientli: ¡Adiós, primo, que ja'n tornaré a veure á Banyolas!

SAGALET NOU

Cartera de Comunicacions

Janot; no vá pas malament, pero creyém que vosté pot ferho mellar, perque així ho revelan els seus treballs. Envíhi.—Wat; no'n agrada prou.—Taboleta; tampoch.—Un bon català; no té interès.—Pere Bufa; á n'aquell señyor que vosté s'dirigeix, no se li pot anar ab versos sinó ab paper sellat y encare per conducte del Major-dom.—Un obrer; prenem nota del seu nom y no complau molt la seva colaboració.—Murri; véure si are que vindrà els periodistas madrilenys el vindrà d'afesar.—Llop; no val á badar.—Mongetas; vosté vol anar á presiri.—Llemana; si, si, es aquest, es aqueat el xino de l'altre dia.

Tip. «Arte Moderno», Passeig de Gracia, 83; Tel